

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 "
Pe trei luni . . . 6 "
Pentru România și străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 "

TELEFON Nr. 226.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA
ȘI ADMINISTRAȚIA
Str. Prundului Nr. 15

INSERATELE
se primesc la administra-
ția. Prețul după tariful
și învaloid.

Manuscrisele nu se în-
napoișă.

La chestia Lucaciu-Goga.

Suntem datori cu unele lămuriri.

Liga culturală din România, transformându-se în ligă politică, a crezut de convins să alege în comitetul ei pe d-nii Dr. V. Lucaciu și O. Goga, până eri-alaltăieri cetățeni ungari și membrii ai comitetului partidului național român din Ardeal și Ungaria.

În fața acestui fapt *implinit*, pe care nu l-am putut împiedeca, ne-a rămas o singură datorită ca cetățeni credincioși ai statului ungar, anume să facem o constatare de tot firească: că d-nii Lucaciu și Goga, acceptând votul adunării generale a Ligii, transformată din Ligă culturală în Ligă politică, nu mai fac parte, și nici nu mai pot face parte din comitetul executiv al partidului național român din Ardeal și Ungaria.

Nimic mai firesc decât această constatare.

În timpuri normale ar fi trebuit să-și spună cuvântul în chestia d-lor Lucaciu și Goga comitetul partidului național român dela noi. În timpuri de războiu, aceasta nu s'a putut face din motive ponderoase și ușor de înțeles, las' că o parte însemnată a membrilor comitetului nostru național se află concentrați pe câmpul de luptă.

A luat prin urmare cuvântul — nici că se putea altfel în împrejurările date — organul oficial al partidului național român și a adresat d-lor Lucaciu și Goga advertisementul cunoscut, în care s'a dat expresiune convingerii, că cei doi noi membrii ai Ligii își vor fi trimis deja dimisiunea lor din comitetul executiv al partidului național român din Ungaria și Transilvania.

Iarși un lucru cât se poate de firesc, era doar' o imposibilitate ca d-nii Lucaciu și Goga, acceptând posturile în cari au fost aleși, să mai poată face parte din comitetul executiv al partidului național român.

D-nii Lucaciu și Goga recunoscând situația piezișă în care au ajuns față de partidul nostru național, au și demisionat din comitetul executiv al partidului, adresând a doua zi după apariția advertisementului în ziarul „Românul” cunoscuta scrisoare d-lui Gheorghe Pop de Băsești.

Prin urmare cei vizați s'au conformați advertisementului ce li s'a

adresat, iar lumea politică dela noi și probabil și cea din România a trecut la ordinea zilei peste acest incident.

Nu tot așa a făcut însă cunoscutul ziar semit bucureștean „Adevărul”, pe care l-am primit din întâmplare la redacție. În acest ziar al d-nilor Honnigmann-Braunstein et. Comp., cari fac anturajul d-lui Mille, am cețit, spre scandalizarea noastră, următoarele rânduri:

»O foaie ce apare în românește la Arad a fost obligată să publice, sub imperiul stărei de războiu, un articol prin care părintele Lucaciu și poetul Octavian Goga sunt atacați pentru acțiunea lor sau mai bine zis pentru faptul de a fi fost aleși în comitetul Ligii pentru unitatea politică și culturală a tuturor Românilor.»

Ei, aceasta întrece toate marginile unei gazete care de cât cinstite și serioase! Așa pot să scrie numai condeie evreești și oameni geșeftari, cari pentru a-și servi interesele lor oculte, nu să sfîșie a-și bate joc chiar și de cele mai sfinte lucruri, inducând în eroare pe cetitorii lor, adeseori prea creduli. A numi organul oficial al partidului național român „o foaie ce apare în românește în Arad, care a fost obligată să publice un articol” etc. și a susține că articolul „Românului” e un „atac” adresat d-lor Lucaciu și Goga, aceasta pot s'o zică numai oameni ignoranți, condeie simbrășe cari urmăresc scopul vădit de-a pescui în tulburare.

Dacă „Adevărul” și-ar fi dat cât de cât silința să pătrundă situația, în care ne aflăm astăzi România din Ardeal și Ungaria, dacă „Adevărul” și-ar fi dat în mod obiectiv seamă despre situația, care s'a creiat partidului național român dela noi prin alegerea d-lor Lucaciu și Goga în comitetul Ligii din România, n'ar fi putut scrie în tonul provocator și mai mult ca îndrăzneț în care a scris. Dacă însă a scris așa, cum a scris, e o dovadă că cu intenție vrea să intervertească adevărul în favorul scopurilor sale oculte.

Situația, ce s'a creat ziarelor noastre naționale din Ardeal și Ungaria, nu este ușoară. Aceasta o recunoaștem. Având în vedere interesele superioare ale monarhiei, din care facem parte și pentru care sângerează astăzi sute de mii soldați români pe câmpurile de luptă în nădejdea unor zile mai bune, ziarele noastre și-au impus o rezervă în ce privește lupta purtată în timp

de pace pentru realizarea postulelor noastre naționale. Pe lângă aceasta ziarele noastre sunt supuse unei cenzuri severe, căreia trebuie să ne conformăm. Dacă nu voim să periclitàm existența ziarelor noastre, a căror apariție este astăzi mai mult ca orișicând o necesitate pentru cei rămași acasă. Cu toate acestea avem însă dreptul, *neobligati* de nimeni, să ne spunem cuvântul franc atunci, când interesele de existență ale partidului nostru național recer această, cum a fost în cazul alegerii d-lor Lucaciu și Goga în comitetul Ligii.

Prin urmare ținem să protestăm în contra modului disprețuitor și neal, cu care este tratată presa noastră de scribii dela „Adevărul”. Elementul semit în presă ne-a fost întotdeauna antipatic, căci acesta — dacă a fost lăsat la largul său — a fost întotdeauna provocător și a otrăvit opinia publică. Esperiența aceasta am făcut-o cu vârf aici la noi. Cu aceiași meserie se îndeletnicesc și Honnigmanni bucureșteni. Dovadă campania dusă în contra dinastiei române și cu deosebire în contra marelui și înțeleptului rege Carol, dovadă campania detestabilă dusă pentru scopurile Alianței israelite, dovadă campania dusă în vara anului 1913 în contra Rusiei, pentru ca în anul acesta, adică după numai un an și jumătate, să se adape în apele *rusofile*.

Unor gazetari, cari consideră misiunea lor sublimă de geșeft, a căror armă de predilecție este provocarea și cari-și schimbă atitudinea după interese vremelnice, le contestăm dreptul de-a să amesteca în afacerile noastre interne. Noi întotdeauna am știut să cinstim presa serioasă din regat, care și astăzi se luptă cu arme leale, întotdeauna am onorat păreri și convingeri ziaristilor și bărbăților politici ai țării românești, din orice partid, fie chiar contrare părerilor noastre și ne-am exprimat recunoștința pentru sprijinul acordat în luptele grele ce le purtăm aici. Aceasta o vom face și în viitor, căci avem satisfacția să fim înțeleși și respectați de majoritatea ziarelor cu adevărat românești din țară.

În contra acelor însă, cari — din fericire puțini — se poartă cu rea credință față de noi, ne ridicăm și ne vom ridica întotdeauna glasul.

SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Eri și azi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

In nordul și sudul monarhiei.

Budapesta 13 Ian. n. Din marele cartier general al nostru se comunică cu data de azi:

Încercările repetite ale dușmanului de a înainta pe cursul inferior al Nidei s'au îndreptat mai ales în contra unei localități de pe frontul nostru. Infanteria dușmană, care e sprijinită pe întreg frontul de un foc violent și perseverent de artilerie, încearcă să câștige tot mai mult teren, ca să poată pătrunde în acea localitate, fapt pe care noi însă îl zădărnim de fiecare dată. În fața pozițiilor noastre din Carpați și Galiția e în cea mai mare parte liniște. Negurile și furtunile de zăpadă ajută unele întreprinderi mai mici de ale trupelor noastre; din aceste întreprinderi rezultă apoi succesele de prin diferitele puncte, pe cari le câștigăm surprinzând dușmanul.

Pe câmpul de operații dela sud e liniște pe toată linia. Abia de se dau unele ciocniri mai neînsemnate între serviciile de ecleraj ale trupelor combatante.

Budapesta, 14 Ian. n. În Galiția de vest, precum și în Polonia rusească a fost eri liniște. Pe valea Nidei toate atacurile dușmane din zilele din urmă s'au sfârșit izbindu-se de zidul puternic al trupelor noastre.

În Carpații de est precum și în Bucovina sudică s'au dat noi lupte între trupele de ecleraj.

General de divizie Höfer, locțiitorul șefului de stat major.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Buletinele oficiale ale marelui cartier general german sunt pentru eri și azi următoarele:

Berlin, 13 Ian. n. Pe câmpul de operații dela vest, în ținutul Nieuport s'au desfășurat violente lupte de artilerie al căror rezultat a fost evacuarea tranșelor dinaintea Palingenburg-ului (un suburbii al orașului Nieuport).

Am respins definitiv atacurile Francezilor îndreptate în contra

noastră în regiunea canalului La-Basse. Deasemenea am respins atacurile, pe cari Francezii le-au îndreptat în contra înălțimilor ocupate de noi Laboissele și Nouvron. Atacurile franceze nereușite îndreptate în contra înălțimilor dela Crouy au fost urmate de contra-atacuri germane, cari s'au sfârșit cu înfrângerea deplină a Francezilor, curățind totodată de dușman o înălțime din nordostul localității Kuffie, spre nord dela Crouy. Soldații noștri din Brandenburg au ocupat două poziții dușmane făcând prizonieri 1700 de soldați și capturând 4 tunuri precum și mai multe mitralieze. Am respins cu succes un atac al Francezilor îndreptat în contra tranșelor noastre spre sud dela St. Mihiel. Trupele noastre au ocupat înălțimile dinspre nord și nord-est de Nomeny.

În Voghezi situația a rămas neschimbată.

Pe câmpul de operații dela est, în Prusia ostică, nu e nimic de semnalat.

Berlin 14 Ian. n. În Dune la Nieuport și spre est dela Ypern decurg lupte de artilerie. Focul dușman e îndreptat mai cu seamă în contra stațiunii balneare Westende, care nu peste mult va zăcea în ruine. Torpioarele dușmane au dispărut îndată, ce am început focul în contra lor. Ca o urmare a atacului început spre nordost dela Soisson, trupele noastre au atacat eri din nou și anume înălțimile dela Vregny, curățindu-le pe deplin de dușman. Pe o ploaie torențială și având de a lupta cu greutatele ce ni le puneau în cale solul adânc udat am luptat până pe întuneric luând tranșeu după tranșeu și alungând dușmanul până pe cealaltă margine a platoului. Am făcut prizonieri 11 ofițeri și 1130 de soldați francezi capturându-i totodată dușmanului 4 tunuri, 4 mitralieze și un reflector. Trupele noastre au dus la îndeplinire această strălucită bravură fiind de față și înaltul comandant suprem.

După calculații exacte prăzile noastre de războiu au sporit în decursul zilelor de 12 și 13 Ian. n. cu 3100 de prizonieri, 8 tunuri grele, un tun-revolver și 6 mitralieze, precum și alt material de războiu. În nordul lagărului dela Chalon, spre nordost dela Perthes Francezii au atacat cu mari forțe. Prin unele puncte au și pătruns în tranșeele noastre, dar i-am respins prin con-

Războiul în aer.

O bătălie văzută din aeroplan.

E vorba de lupta de la Sempigny, în ziua de 1 Noembrie. Iată cum o povestește un ofițer aviator care a asistat:

O escadrilă de aeroplane era tăbărită în regiunea Oise, în marginea unei livezi. Aparatele erau ascunse după o perdea de copaci. Dar iată că un aparat se pune în mișcare pentru o operațiune importantă. Germanii, înalțându-se prin pădurile din Charlespont, surprinseseră trupele franceze lângă Sempigny și le respingeau. Situațiunea era foarte gravă, pentru că cu orice preț francezii nu trebuiau să părăsească Sempigny. Altfel le-ar fi rămas tăiate comunicațiunile cartierului general cu Chaulne și Veroune.

Un pilot și un observator-bombardier se urcară numai decât într'un aeroplan, care curând se ridică repede. Ca să se poată dirigia bine, aviatorii aveau o călăuză foarte bună: făcea argintie a râului Oise, care se vedea bine chiar la înălțimea de 1500 metri la care ajunseseră aeroplanul. Cei doi ofițeri începură să vadă, col, pe malul stâng al râului, niște nori albi, care

părea că ies din pământ. Erau obuzele explozibile ale artileriei germane.

Ajuncea până la aeroplan un vuet confuz, dar îngrozitor, ca al unei furtuni care se depărta. Puțin după aceea, câmpul de bătae se desfășura aeroplanului, care sbura c'o înălțală de o sută kilometri de oră. Se dedeau îndărăt trupele franceze, pas cu pas, ținând totuși piept sdvrăvan de șapte ore germanilor. O panoramă nemărginită se prezintă ochilor aviatorilor. Sub dâncii era un orașel — Sempigny, — înconjurat de panglică onduloasă a râului Oise; și mai încolo se întindea altă panglică luminosă, canalul Sambrel și apoi un alt curs de apă, care mergea spre nord, Veize și apoi lungul și foarte importantul drum care ducea la Pont-Eveque.

Toate aceste lucruri, văzute din aeroplan, păreau niște simple linii trase peste câmp, deslusindu-se lei cenușii, dincolo verzul, mai încolo negru.

Câteva proiectile ajunseră până la aeroplan, și totuși aparatul se lăsa mai în jos cu câteva sute de metri. Se afla atunci d'asupra podului dela Sempigny, în jurul căruia nu se manifesta nici o mișcare, doar norii alburii

ai grăpnelor țâșnitoare formau o coroană de vată.

O bucată neagră de teren părea că se mișcă: era un contingent de trupe germane, care înaintau sub protecțiunea tunurilor. Satul, pe țărmul stâng al râului părea nelocuit, pustiu. Grămada omenească, terenul negru pornit, ajungea la capul podului. Și numai decât, la celalt capăt al podului, se văzu un roi par'că de furnici puse în mișcare.

Furnicile, până atunci nemiscate și nevăzute se răspândeau acuma în prejuri, mișcându-se numeroase în toate direcțiunile. Germanii, prin urmare, năvăleau pe pod, pe care francezii, evident, abia-l mai puteau apăra. Lă se văzu atunci ofițerilor aviatori c'a sosit momentul să se pue și ei în acțiune.

Aeroplanul cu o întorsătură repede, se așeză în linie cu axa podului, ținându-se la aproape o mie metri de înălțime.

Înaintă lute urmând linia axei. Pământul fugea repede pe sub aparat, care lăsa să cadă o primă bombă și apoi a doua. Curând după aceea, aeroplanul care-și rotouase sborul circular în jurul acelei zone de teren, putu să constate că podul și mulțimea care-l umplea se despărțiseră în două sub lovitura celor două bombe.

Intr'aceiaș timp, două detunături grozave învătăucea cerul țigând să se clatine un moment aeroplanul pe aripele sale, care se urcă numai decât cu câteva sute de metri. Se urca c'un avânt, care trebuia să i apere și-l apăra în adevăr de explozia bombelor și proiectilelor adversare, care se învârtejeau în jurul aparatului. Mai trec câteva momente și se văd, din înălțimea aeroplanului furnicile — furnici roșii de rândul ăsta, adică zăvavii — năvălind dintre casele satului și alergând să întimpeze furnicile negre, nemții. Se înțelege că zăvavii dau luruș cu baloneta. Și, după furnici, se văd niște șerpi, care se încolăcesc târându-se încet spre râu. Colcane dese de trupe înainteză în contra inamicului sprijinind năvală.

Pe câmpia nemărginită, prin care râul Oise scâlțâie ca luciul unei oglinzi, furnicarul se înghesue într'un punct foarte neastâmpăret, clocotitor; pare în adevăr un furnicar sgândărit, înspăimântat de un copii răutăcios. Deodată se vede grămada omenească îndesându-se și dând înapoi repede: germanii au fost respinși.

Puțin după aceea, aviatorii, care dau târcoale cu aeroplanul în zbor câmpului vast, vede totul liniștit și nemișcat sub ei. Nu se mai văd răsărind ca din

pământ norii sibi ai grăpnelor. La orizont, soarele scapătă impresurat ca de un ușor foc de artificii de explozia vre-unui ultim obuz. Și aeroplanul își relia drumul aerian spre șopronul lui, unde duce vestea bună, că nemții au fost respinși. Și au fost respinși mai ales prin acțiunea bombelor aruncate de aeroplan, care a oprit, în primul moment, înaintarea germanilor și dete timp francezilor să-și strângă frontul și apoi să năvălească cu baloneta, sustinută de coloanele lor sprintene venite în urmă.

Și astfel victoria trupelor franceze dela Sempigny, în ziua de 1 Noembrie, a fost decisă de acțiunea unui aeroplan care, în momentul oportun și cu cacul exact, a aruncat două bombe în grămada germană, care ocupase podul. Aviațiunea franceză se gloriifică cu acest succes.

Nu se poate susține că acțiunea aeroplanelor de războiu poate să fie oricând eficace. Dar încercarea dela 1 Noembrie a fost cu succes și scurta ei descriere (feră oarecare interes, pentru care am socotit că e bine s'o reproducem în această coloană.

tra-atacuri puternice. Au rămas în mâinile noastre 160 de prizonieri.

În *Argoni* și în *Voghezi* nu e nimic de semnalat.

Am respins atacurile rusești dinspre *Grunbinnen*, precum și din ostul *Löben*-ului. Am făcut prizonieri mai multe sute de Ruși. În părțile de nord ale *Poloniei* situația e neschimbată. În *Polonia rusească* spre vest dela *Vistula* ne-am continuat ofensiva.

Pe țărmul drept ai *Pilifei* nu e nimic de semnalat.

O nouă chemare sub arme.

Dela magistratul orașului primim spre publicare următorul comunicat:

În puterea ordinului Nru 305/915 pres. 4 emis de ministrul hovezilor reg. ung., aducem la cunoștința publicului, că prin această sunt chemați la serviciu activ toți cetățenii ungari de pe teritoriul Coroanei ungare născuți în anul 1875, 1876, 1877, 1878, 1879, 1880 și 1881 și eventual și aceia, cari vor fi mai tineri, dar instruiți în ale milițiilor și aparțin grupului A) al glotașilor, cari au servit în armata comună marină, la hovezi, cavalerie, sau la jandarmerie — dar cari din vre-o cauză oarecare încă n-au ajuns de a se afla în serviciul militar activ și se află tot în pozițiile lor civile d. e. ca supranumerari, ca bolnavi, necapabili de serviciu etc.

Din această cauză provocăm pe toți glotașii de pe teritoriul orașului Brașov aparținătorii grupului A) — fără considerare că la care comună aparțin — a se prezenta necondiționat la Comanda glotașilor reg. ung. din Brașov (Blumăna), Str. Morii Nr. 17, în ziua de 20 Ianuarie a. c. dimineața la 8 oare.

Aceia, cari nu vor asculta de această convocare, pot fi aduși cu putere brachială și pot fi și pedepsiți cu închisoare până la 2 ani de zile.

Cu ocazia intrării la miliție fiecare este obligat a-și aduce cu sine, o plapomă caldă, și pe de desupt și deasupra haine călduroase, încălțăminte solide, unelele de lipsă la mânăcat, vasul pentru conservarea mâncării, straița de drum și mâncare pe 2 zile.

Uzarea hainelor proprii precum și mâncarea adusă cu sine se rebenifică, iar plapoma i se rescumpără.

Glotașii au să aducă cu sine necondiționat cărțile, prin care își justifică glotașia precum și alte documente militare de care dispun.

Brașov, în 13 Ianuarie 1915.

Magistratul orașenesc.

Retragerea Contelui Berchtold. Contele Berchtold s'a retras din demnitatea ce-o ocupa. Telegrama oficială, pe care biroul de presă al ministrului-președinte ni-o trimite relativ la retragerea lui Berchtold, e următoare:

Budapesta 13 Ian. n. (seara).

A. T. U. anunță din Viena: Ziarul *«Freundenblatt»* comunică următoarele: Ministrul de externe, contele Berchtold, care încă mult înainte de aceasta își înaintase cătră Maj. Sa o petiție, în care cerea ca să fie absolvat preagrații de înalta demnitate, și-a reînnoit această petiție. Maj. Sa a apreciat importante motive de ordin personal, cari l-au îndemnat pe ministrul de externe să se retragă și S'a îndurat preagrații a-i împlini cererea. Succesor al contelui Berchtold în demnitatea de ministru de externe va fi numit baronul Stefan Burian, actualul ministru de pe lângă persoana Maj. Sale.

Dimisiunea d-lui O. Goga.

În legătură cu dimisiunea d-lui O. Goga din comitetul executiv al partidului național român, *«Telegraful Român»* e informat, că dl Goga a dimisionat din postul de secretar literar încă înainte de două luni. Comitetul central al *«Asociațiunii»* a luat decizia la cunoștință, și a hotărât să fie înaintată adunării generale, care l-a ales pe dl Goga de secretar literar. În fine, mandatele pe cari le avea dl Goga ca deputat sinodal și congresual în organizația noastră bisericească au expirat cu finea anului 1914, iar la noile alegeri dl Goga nu va mai putea fi ales, fiindcă, absentând de mai multă vreme din țară, nu e trecut în listele alegătorilor, și nefiind alegător, nu poate fi nici ales.

Crăciunul răniților din Aiud.

La inițiativa damelor române din Aiud s'a făcut o colecție între Români din oraș și jurul apropiat pentru a le procura soldaților răniți din spitalele din Aiud câteva momente de mângâiere și alinare cu ocaziunea sărbătorilor Crăciunului. După ce la Crăciunul apusan au fost împărțiți de frumoase daruri toți răniții fără deosebire de neam și lege, — s'au luat măsuri, ca la rândul lor și Români să-și facă părtași la bucuria sărbătorilor lor după puțină din mult puținul ce se va putea aduna iarăși deopotrivă pe toți răniții, cari împreună își sufer acum durerile în același loc de vindecare.

Ideea a avut un viu răsunet și în fiecare comună, unde au fost numai avrași Români noștri, s'au grăbit cu drag să tindă din toată sărăcia lor o-bolul modest, dar sincer și alinător de durere.

Deosebită laudă merită faptul, că pe este preoții, în unele comune chiar soțiile preoților apoi domnișoarele noastre au umblat în persoană la colectat și au ajutat și în chipul acesta succesul obținut.

După datele, ce mi s'au pus la dispoziție de damele și domnișoarele române din Aiud s'a colectat:

Din Aiud 141 cor., 37 f., 122 ouă, 9 litre lapte. Din Polana 8 cor., 78 f., 32 ouă. Din Gârbovița 5 cor. Din Căcova 15 cor. Din Gârbova de jos 24 cor., 46 ouă. Din Băgău 13 cor. Din Hopârta 30 cor., 10 f., 70 ouă. Din Măgina 6 cor., 56 ouă, și 1 feld. făină grâu. Din Ormeniș 6 cor., 60 f., 38 ouă și 1 feld. făină grâu. Din Meșcreac 11 cor., 54 f., 72 ouă și 6 litre lapte. Din Pețelca 15 cor., 68 f. Din Feleud 17 coroane.

Din Lopadea rom. 49 ouă. Din Ciunbrud 25 cor., 57 ouă. Din Păgida 30 cor., 10 ouă și 7 litre lapte. Din Gâmbaș 6 cor. Din Tâmpăhaza-Ufalău 37 cor., 30 f., 147 ouă, 31 litre lapte și 2 1/2 feld. făină. Din Miraslău 2 cor. Din Sâncrai 10 cor.

Iar cărți au binevoit a trimite pentru aceiași scop și cu totul gratuit: Asociațiunea din Sibiu 62 bucăți, Tipografia Sem. din Blaj 61 bucăți, *«Gazeta Transilvaniei»* din Brașov 50 calendare și 20 ex. din Numărul de Crăciun al ziarului, Ionim Man preot Băgău 13 cărți, Ioan Crișan preot Cudșir 19 cărți, Dr. Emil Pop adv. Aiud 24 cărți.

În ajunul Crăciunului după vechiul obicei sărbătorii și după o cuvântare potrivită ținută de dl protopop Ioan Maior s'au împărțit fiecăru rănit: colac, prăjituri, țigarete. În ziua de Crăciun li-s'a servit s. liturgie prin preotul dela penit. din Aiud dl Aurel Pop, apoi li-s'a dat un prânz mai ales ca de obicei, și vin. Românilor li-s'au împărțit cărțile, calendarele, ziarele primite gratuit și unele cărți de rugăciuni comandate anume pentru răniți.

Coresp.

Imprumutul național al Italiei. Din Roma se anunță: Din știrile, încă incomplete, sosite în timpul nopții și azi dimineața la direcțiunea generală a Băncii Italiei rezultă că operațiunea Imprumutului național de un miliard a fost acoperită cu mai mult de 1300 de milioane. La acest rezultat cotele de participare ale institutelor de bancă constituite în consorțiu de garanție concură pentru mai puțin de 400 milioane.

Musulmanii din Dobrogea Nouă și Războiul Sfânt. Din Turcucaia (Dobrogea nouă) se anunță: Marți s'a ținut o mare întrunire la geamia Sald-pașa, din Turcucaia la care au participat musulmanii de aici, împreună cu cadul tribunalului mohamedan, directorul școlii musulmane cu corpul didactic, hoții din oraș și membrii comitetului. Scopul întrunirii a fost spre a se explica rostul proclamației războiului sfânt. După mai multe vorbiri adunarea a luat următoarea hotărâre:

„Din moment ce țara românească, ai cărei supuși credincioși suntem, este în bune relații cu țara al cărei Suveran, este reprezentantului califului nici un turc nu trebuie să plece să participe la războiul sfânt“.

Răniții din Turda.

Pentru ajutorarea și îmbrăcarea soldaților aflători în spitalele din Turda am mai primit:

Din comuna *Cristiș* s'a colectat prin dnul Ioan Opreșiu preot 26 cor. 90 fl., 16 cămeși, 13 păr. pantaloni de pânză, 9 ștergare dela următoarele: Ioan Opreșiu paroh, Ilie Bacosu cantor, Nicolae Tiron, Ioan Cazan primar, v. d. Dochia Cazan, Victoria Cazan, Chirila Semartean, Vasiliu Maris tin. grădinar, Vasiliu Crișan, I. Vas June, Lazar Martin, Ioan Rus, I. Indreiu, Vasiliu Faur, Szól Luiza, Loghi Crișan, Ana Selejean I. George, v. d. Ana Crișan I. Lazar, Ioan Crișan, I. Sim. Itevia Budian, Pavel Budian, Maria Crișan, I. Filon, Toader Jucan, Sükösd Lajos, Petra Maris, Irinie Borza, Vasiliu Crișan, I. Ștef, Alexandru Saroși, Rozalia Perde, Maria Patakfalvi, Elena Faur, I. Nicolae Nicolau Pop, Babos Miklos, Vasiliu Bocoș, Ana Lup, I. Vasiliu, Gavrița Bucur. Ananie Cadar, Teodor Pap, Ioan Lup, Ludovica Crișan, Mihaila Moldovan, Lazar Bocoș, Mihaila Crișan, Ioan Crișan, I. Ioan, Vasiliu Sav, Constantin Maris, Mihaila Chiș tin. Ștefan Chișiu, Ioan Samuila, Victoria Vaglebuna, Ana Baciu, Ana Sos, Maria Maieș, I. Alex, Dumitru Mihon, Vasiliu Cosma, Augustin Faur, Ioan Bocoș tin. Ana Sav, Maria Chiraj, I. Ioan, Ioan Chiraj, bătr. Ana Tathazan, Anica Borza, Florica Rühm, v. d. Lucreția Pap, Ioan Selejean, Simion Avram, Veleberger Simon, Macșin Bocoș, Ștefan Crișan, I. Ioan, Ioan Bucur, Maria Avram a Nichiti, Ioan Craiu.

Din comuna *Mihesul* de câmpie s'a colectat prin d-na Agafia Seuleanu soție de preot, v. d. Todola Triff și Elena Seulean 10 cămeși, 18 părechi pantaloni de pânză, 3 ștergare, 4 lepedee de pânză, 1 lepedeu de lână, 10 perini, 18 păr. obiele, 3 ștergare, 2 fețe de perini și 2 1/2 m. de glogiu, dela următoarele: Gafia Seulean preoteseasă, Vinarsari Irina, Paraschiva Ciotleușiu, Maria Crișan, Paraschiva Purar, Paraschiva Gorea, Marișca Beldean, Maria Muntean I. Tătar, Maria Muntean lui Ghigor, Plogoara Susana, Cinteșian Nastasia, Maria Pirlea, Anica Pereoanu, Sofia Grama, Maria Oprea, Anica Borsiu, Maria Kerekes, Maria Cenar, Maria Oltean, Victoria Ciotleușiu, Reveca Cristea, Paraschiva Dămbean, Ana Suciu, Mariuca German, Dochia Salegean, Irena Carlan, Anica Maier, Maria Moldovan, Ravica Grama preoteseasă gr. cat. Rayca Casoni, Eugenia Triff, Maria Blanche, Ilieca Beldean, v. d. Palaghia Beldean, Ileana Ciotleușiu, Anica Mureșan, Nastasia Fuscutean, Ana Ciotleușiu I. Simion, Victoria Carlan, Todola Triff, văduva Anica Jucan, Maria Cinteșian, Amalia Oprea, Maria Nistor I. Vasilie, Maria Nistor I. Dumitru, Irina Seulean, Victoria Csăki, Ileana Casoni, Ileana Salegean, Maria Todea, Anica Soporan, din Poderei, Maria Mureșan, Malvina Moldovan, Anica Sint, Nastasia Cinteșian, Anisie Popsior, Istina Sărb, Ana Nemeș văduva.

D-zeu să primească și să le răsplătească însuși!

Reuniunea femeilor române din Turda.

Lucreția Mureșan,

prezidentă.

Dr. Augustin Rașiu,

secretar.

Pentru pantofari și cismari.

Ne adresăm cătră Reuniunile noastre de meseriași, cum și cătră cărturarii noștri (preoți, învățători, notari etc.) de pretutindena, cu rugarea, să aducă la cunoștința calfelor (sodalilor) și măestrilor pantofari și cismari, că la școala de specialitate de pantofărie din Sibiu, subvenționată de stat, se ține un curs de specialitate de 5 luni pentru cafele și măestrii pantofari și cismari cu locuința afară de Sibiu (din provincie). Frecvenții primesc instrucția (învățarea), cărțile, revizitele (unelele) și locuința gratuit (pe nimica), iar cel de religia (legea) gr.-or. mai capătă și câte un ajutor lunar dela 10—20 cor., pus la dispoziția școlii de cătră conștatorului nostru arhidiecezan. Frecvenții la finea cursului primesc certificat de absolvire a cursului. Dela frecvenții se cere să aibă cel puțin 4 clase elementare și să cunoască limba maghiară sau germană.

Doritorii de a lua parte la curs să se adreseze (pe o simplă cartă postală) în acest scop cel mai târziu până la 25 Ianuarie n. 1915, cătră dnul director Martin Schuster în Sibiu (Nagy-szeben, Saggasse 29).

Sibiu, la 11 Ianuarie n. 1915.

Comitetul Reuniunii sodalilor români din Sibiu.

Vic. Tordășlanu

prezident,

Ștefan Duca

notar.

Știri.

— 2 Ianuarie n. 1914.

La fondul zărilor au contribuit prin administrația ziarului nostru în loc de A. n. f. dl Dr. Aurel Dobrescu 10 cor. și dl I. Peteu, fabricant, 5 cor.

† George Boldor Lătescu. Cu inima înfrântă de jale și durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoscuților, că fiul hătmanului general George Boldor Costache Lătescu și nepotul Calmacanului Moldovei Teodor Balș *George Boldor Lătescu* fost Ofițer de ordonanță a lui Cuza Vodă, fost Căpitan și șef de escortă al Regelui Carol I în războiul 1877—78, decorat cu *«Virtutea militară»*, cu medalia Carol I, *«Apărătorii Independenței»*, *«Trecerea Dunării»*, Ofițer al *«Stelei României»*, *«Comandor al Coroanei României»*, decorat cu ordinul *«St. Stanislav»* și *«St. Ana»* cu spadă și cu ord. turcesc *«Medjedia»*, fost prefect de poliție în Iași născut în comuna Petricani, județul Neamț — România, — împărțit cu sf. taine, după legea noastră românească, și-a dat nobilul suflet — de 76 de ani fiind — în mâna Creatorului la 25 Decembrie 1914 st. v. la ora 2 dimineața.

Rămășițele pământești ale însemnatului defunct se vor depune — după ritul ortodox român — spre vecinică odihnă, Sâmbătă la 27 Decembrie st. v. 1914, ora 2 d. a. în cimitirul central din Săliște, la Crăciun, anul Domnului 1914. *Jalnică familie.*

O danie a reginei Elisabeta. Regina Elisabeta a adresat următoarea scrisoare d-lui I. Brătianu, președinte al Consiliului de miniștri și ministrul de război:

Scumpe d-le președinte al consiliului.

O veche dătină vrea ca amintirea celor trecuți la viața vecinică să fie pomenită prin facerea unei fantani.

Potrivit acestei tradiții strămoșești, doresc să ajut la aducerea apei în Curtea de Argeș, în care, de azi înainte, sunt hotărâtă să petrec mare parte a zilelor Mele, lângă mormântul mult iubitelui Meu soț.

În acest scop, țin la îndemână ministrului de interne, suma de lei 300.000, pe care voi plăti-o treptat cu lucrările săvârșite.

Nădăjduesc că, prin această însemnată lucrare, sănătatea locuitorilor din Curtea de Argeș va fi în viitor ferită de multe nenorociri și că această veche și frumoasă reședință, va putea să propășească și să redobândească strălucirea ei de odinioară; de acum încolo singura Mea dorință fiind să închin cel din urmă ani ai vieții Mele alinării suferințelor și fericirii scumpului nostru popor.

Primește, scumpe d-le președinte al Consiliului, încredințarea sincerei Mele afecțiuni.

București. 24 Dec. 1914.

Elisabeta.

Groznic cutremur de pământ în Italia. Furtia elementelor iarăși s'a năpustit asupra Italiei senine. După catastrofa dela Messina a urmat alta tot atât de îngrozitoare. Actualul cutremur de pământ în Italia a început alaltăieri, Mercuri în 13 Ian. n. la 7 h. și 55 de minute și a fost simțit în mai multe orașe și localități deodată, precum și în ținuturile vecine. Mai tare a fost atinsă provincia Roma. În Vatican precum și în capitala țării — conform știrilor de până acum — nu s'ar fi produs mari stricăciuni. Când a erupt cutremurul de pământ, papa, care era în sala bibliotecii a înghenunchiat și a început a se ruga.

A produs însă acest cutremur de pământ mari stricăciuni în celelalte orașe și localități ale țării, ba pe unele le-a distrus total. Așa orașul *Avezzano*. Acesta a fost aproape complet distrus. Zece mii dintre locuitorii acestui oraș și-au pierdut viața. Puțin al mai scăpat. Deasemenea au fost nimicite aproape total orașele și localitățile *Paterno, Cerchio, Collanele, Penina, San-Benedetto, apoi Sora*, unde s'a simțit cutremurul pe trei rânduri. Dintre locuitorii acestei din urmă localități peste o mie și-au pierdut viața. În *Montecasino* a fost grav avariat renumitul observatoriu de acolo. În parte au fost nimicite apoi orașele și localitățile *Solacii*, care a pierdut 150 de locuitori, apoi *Subiaco, Jenne, Aosta, Peroli* etc.

Stricăciuni mai mari sau mai mici s'au produs apoi în orașele: *Neapoli, Civitavecchio, Caserta* etc. Mai mult a suferit însă incântătorul și veșnic seninul Tivoli, care a fost zdrobit total.

Eri dimineață pela 3 ore s'a simțit apoi un nou cutremur de pământ. Populația pieruată a eșit întreagă în liber așteptând cu groază repetarea catastrofei fatale.

Papa a părăsit Vaticanul mergând prin spitalele din apropiere, pentru ca să cerceteze pe cei cari s'au ales cu grave răni în urma acestui cutremur.

Binecuvântându-i apoi papa a împărțit daruri fiecăruia.

După calculațiile neexacte de până aci numai numărul victimelor acestui cutremur atinge cifra de douăzeci și cinci de mii de morți.

Pentru masa studenților români s'au mai făcut următoarele contribuții:

În loc de A. n. f. și de ziua sa onomastică d-l protopop *Dr. Vasile Saftu* a dăruit 20 cor. iar d-l avocat *Iosif Pușcariu* (pt. A. n. f.) 10 cor. — Tot în loc de A. n. f. și de ziua Sf. Ioan d-l I. Peteu fabricant, a dăruit 5 coroane.

Dela Doamna v. d. *Maria Branisce* (Brașov) 10 cor. Întru pomenirea de veci a neuitaților ei: *Pavel Leb* și soția *Rafira* (moș și buică), precum și *Pavel Vlad* și soția *Anica* (părinți).

Pentru Casa de lectură *Dr. Alex. Bogdan* au dăruit d-nii locotenenți ces. și reg.: *Vasile Micula* 20 cor. — și *Dr. Nicolae Ioaneș* 20 cor. — În același scop: Membrii corpului profes. al școlii civile de fete cu internat a *Asociațiunii* din Sibiu: au contribuit 30 cor. — și anume: *Dr. Vas Bologa* 5 cor., *Eugenia Tordășlanu* 5 cor., *Dr. Eleonora Lemény* măr. *Kozváry* 5 cor., *Eugenia Greavu* 5 cor., *Elena Borcia* 5 cor. și *Silvia Togan* 5 cor. —

Primească maritimșii donatorii sincerile noastre mulțumite. — *Diracțiunea mesei studenților.*

Soldați germani în Timișoara. Ni se anunță din Timișoara: Ieri Marți au fost primiți cu mare însuflețire soldații germani cari în drumul lor spre sud s'au oprit pe puțină vreme în oraș. Toate edificiile au fost pavozate în onoarea trupeii germane și o mare mulțime ieșise pe străzi spre întâmpinare. Seara la orele 8 s'a dat în onoarea ofițerilor trupeii germane o cină în otelului Kronprinz. Azi Mercuri dimineața trupa germană a părăsit Timișoara.

Foia Poporului Român din Budapesta, apare cu începere dela Anul nou în fiecare zi. Abonamentul 18 cor. pe an.

În favoarea *«Crucii roșii»* va avea loc mâine Sâmbătă seara în sala festivă a liceului săsesc un concert cu concursul doamnei și dlui Ștef. Thomas. Bilete de 3, 2, 1 cor. și 50 fleri se pot lua în primire la librăria *Hiemesch* și la firma frații *Simay*.

Din dieceza Gherla. Clericilor absolți *Alexiu Bidan*, *Andrieu Bojor*, *Grigoriu E. Butzu*, *Ioan Cherestea*, *Alexiu Cziple*, *Vasile Erdős*, *Atanaziu Georgiu*, *George Mânzat*, *Ioan Nemeș*, *Valentin Onighi*, *Ioan Pașca* și *Atanaziu Sângeorzanu* în 17 Decembrie a. c. în capela episcopescă li-s'au conferit ordinele mai mici și diaconatul, iar în 19 Decembrie a. c. în Sărbătoarea Sf. Nicolae în biserica parohială din Gherla presbiteratului. *»U. a.*

O căsătorie pe câmpu' de bătae. Un ziar din Basel scrie că săptămăna trecută la Hauteville, un mic sat lângă Aras, în fața unui sublocotenent de dragon, s'a celebrat prima căsătorie pe linia de bătae. Bărbatul, un sergent biciclist, a fost trimis din tranșee la primăria de acolo cu actele necesare, logodnica cu care probabil avusese înțelegere, sosi într'un automobil împreună cu o prietenă, Martori ai fost tot militari. Ceremonia a fost foarte simplă și s'a oficiat în localul școlii, căci biserica fusese dărâmată. Ofițerul a cetit articolele legii și câteva fraze ocazionale, un capelan militar a dat binecuvântarea, iar un notar, mobilizat și el, a dresat actul de căsătorie.

Listele pentru măsurarea dărilor pentru drumurile comitatense pro 1914 sunt espuse spre vedere publică la oficiul de dare orașenesc începând din 15. Ianuarie până inclusiv 29. Ianuarie a. c. — Eventuale recursuri adresate Comitetului administrativ comitatens, au a se înainta la oficiul de dare orașenesc numai în decursul timpului amintit mai sus. — *Perceptoratul orașenesc.*

Apollo-Bio. Program pentru Sâmbătă și Duminică: *Viață țigănească* (Vederi), *«Eslatiu»* dramă în 3 acte în rolul principal au celebra *Rita Sachetto*. *«Soțul ușuratic»* (Umor), *Mama* (dramă) *«Vrei să iai în căsătorie pe fiica mea»* (Comedie) *«Revederea»* (Din viață).

Aviz. Caut un logofăt român cu praxă bună.

Doritorii să se adreseze d-lui *Nicolae Valcu* în Nagyikland p. u. Mezőkapus. 3—5

Aviz. Caut o fată, care vorbește perfect românește lângă un băiat de 8 ani. *Ioan Hoszu*, inginer, Oradea-mare Rákoczi-út 32. 1—4.

Proprietar:

Tip. A. Mureșianu: Branisce & Comp.

Redactor responsabil: Ioan Lacea.